

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYA.

Kész. evre 10 l. — kr.
Félvre 5 " — " 50 "
Negyedevre 2 " — " — "
Egy óra 1 " — " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj
Hat hasabon petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzör
hirdetéseik aiku szerint jutányon aron vonatnak fel. Bélyeg-díj min
den külön beigtatásert 30 kr

Fellebbezés a szeszkereskedés ellen.

— jul. 20.

Nagyon csalódott a város m. t. tanácsa s csalódtak az összes szesz-barátok akkor, midőn azt hitték, hogy a tanácsnak a szeszüzletre nézve a felmentést megadva, az üzlet nyugodtan folyhat tovább.

A legtekintélyesebb városi bizottsági tagok, pártkülönbség nélkül, felebbezéssel éltek a városi közgyűlésnek a szeszüzlet tárgyában hozott határozata ellen.

A felebbezés a legnagyobb tárgyalósággal világítja meg a szeszüzlet kérdését.

Morális, pénzügyi és jogi szempontból egyaránt sérelmes és tarthatatlan a közgyűlés határozata. Hiteles adatok igazolják, hogy a szeszüzlet pénzügyi előnyt nem biztosít Debreczennek.

És a mi mindennél fontosabb, a városi tanács azzal az eljárással, hogy egy évekig titokban és kétes eredménnyel folytatott kereskedésre saját magának fölmentést szavaz, olyan precedens, mely a legkomolyabb aggodalmakra ad okot! . . .

Meg vagyunk róla győződve, hogy a belügyminiszter a felebbezésnek helyet fog adni s a közgyűlés sérelmes és törvénytelen határozatát megsemmisíti.

A felebbezést különben egész terjedelmében közöljük.

*Nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur!
Kegyelmes Urunk!*

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlésének a városi szeszkereskedés fenntartása tárgyában 1899 június hó 28-án hozott és 1899 június hó 29-én hitelesített sérelmes határozata ellen tisztelettel felebbezéssel

élünk s énnak indokait törvényes határidőn belül következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

Meggyőződésünk szerint nem egyeztethető össze a törvényhatóságoknak az 1886. XXI. t.-cz. 2. §-ában meghatározott feladataival az oly üzlet folytatása, a melynek tárgyat a köz-erkölcsök épségére mindenestre karos hatású szesz italok elárúsítása képezi. A szeszkereskedést folytató törvényhatóság érdekei minél tömegesebb fogyasztásra való törekvést igényelvén, ezen üzleti érdekek kiegyenlítésen ellentétbe jutnak az ezen árucikk romboló hatásúal járó fogyasztásának korlátozására irányuló közrendészeti köteleességekkel, a melyek ellátása a törvényhatóság első rendőr-feladatai közé tartozik.

Ezen elvi helyességében megtámadhatatlan igazsággal szemben azonban a városi szeszkereskedés fenntartása érdekében, annak pénzügyi szempontból való előnyös volta hangsúlyoztatván, köteleességünk azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy vajjon az ügy jelen állásában be van-e bizonyítva, hogy a város házi

pénztárának a három éven át folytatott szeszkereskedésből tényleg oly haszna származott-e, a mely számbavehető mértékben megkönnyítvén a városi háztartás egyensúlyának fenntartását, feler az imént említett magasabb ethikai szempontok feloldozásával?

Ezen pénzügyi szempontból is első sorban irányadó kérdésre, őszinte sajnálatunkra, csak tagadó választ adhatunk, mert a város szeszkereskedésének jövedelmezősége, — az állítólag elért tiszta haszon mennyisége s különösen a házi pénzár helyzetének javítására állítólag gyakorolt kedvező befolyása mindeztidég ellenmondást meg nem engedő számadásbeli eltéréseket meg nem tűrő bizonyossággal felderítve s megállapítva nincs. Igénytelen nézetünk szerint pedig a törvényhatósági bizottság közgyűlésének mindaddig, míg az üzletkezelés minden részére kiterjedő, beható vizsgálat alapján a teljes és végleges számadás eredményei elő nem terjesztettek: ezen rendkívüli fontosságú s messzemenő erkölcsi és vagyoni felelősséggel járó kérdésben nem lett volna szabad döntő határozatot hoznia.

Már maga az a tény, hogy a közgyűlés által választott három tagú ellenőrző és felügyelő bizottság jelentése szerint ezen üzlet 27,000 frt körüli állandó költséggel szemben 1896-ban 25,483 frt 76 kr., 1897-ben már csak 15,057 frt 17 kr. és 1898-ban csak 6,314 frt 36 kr., tehát folyton és óriási mértékben csökkenő hasznót produkált s a mellett az üzlet kezelésére nézve semmiféle szabályzat, a tanács által kiküldött ötös bizottság működése tekintetében semmiféle rendszer megállapítva nincsen: méltán aggodalommal töltethet el mindnyájunkat, kik városunkat a kockázattal járó üzleti vállalatoktól nemcsak erkölcsi, de éppen a jól felfogott pénzügyi érdekek szempontjából megóvni óhajtanók.

Mert felfogásunk szerint a város pénzügyi érdekeinek oltalma legelső helyen a minden kockázatot kizáró biztonságot követeli. Erről a biztonságról pedig a jelen esetben szó sem lehet. A veszteségek elleni biztonságot ugyanis az eredmények bizonyosságában kellene feltalálni. Mi pedig éppen ezt a feltétlenül szükséges bizonyosságot nem vagyunk képesek megállapítani, mert meggyőződésünk szerint nem lehet bizonyos az az eredmény és nem lehet biztos az az üzlet, a melyről egymásról elterő számadásokat lehetett a döntésre és a fölmentés tárgyában való határozathozatalra hivatott tényező elé terjeszteni.

Az egyik eredmény kimutatást a hármas felügyelő bizottságnak a szeszkereskedés mérlege alapján készült jelentésében látjuk. Ezzel szemben már a jog és pénzügyi bizottság ülésén a főszámvevő ur 72,000 frtot tevő 3 évi tiszta hasznót mutatott ki. A közgyűlés elé pedig — többféle egymástól szintén lényegesen elterő számtani művelet után — már olyan eredmény kimutatás került, amely szerint a szeszkereskedés 3 évi tiszta haszna 89,392 frt 33 krt tenne.

Ámulattal kérdezhethetjük ezek után, miként lehetségeses egy és ugyanazon üzlethaszon-eredményeiről ennyiféle kimutatást kifizetni?!

Hiszen az csak kétségtelen, hogy igaz csak egyik lehet s egész tárgyilagossággal állíthatjuk-e, hogy ily körülmények között a közgyűlésnek egyiket sem lévén szabad

elfogadnia, az általunk kívánt részletes vizsgálat eredményeinek előterjesztése előtt a szeszkereskedés fenntartását elhatározni éppen a pénzügyi érdek szem előtt tartásával nem lett volna szabad?!

A városi szeszkereskedés föltétlen fenntartásának hívei azonban a most föltett kérdés nehézségein túlve magukat, emez üzlet létesítését, a multa nézve legalább azzal indokolják, hogy a város házipénztára a fogyasztási adók kezelését az állam kincstártól oly drága áron váltotta meg, hogy arra minden évben igen nagy összeget lett volna kénytelen ráfizetni, ha a szeszkereskedés tetemes tiszta hasznából a hiányt nem fedezhette volna.

Ez az indok azonban egészen helytelen és pedig egyszerűen azért, mert mint a fogyasztási adókat kezelő hivatalos szeszkereskedés könyveiből tett hű kijegyzések alapján rögtön kimutathatjuk, a fogyasztási adóberletben a város házipénztárának egy krnyi vesztesége sem volt, ellenben a szeszkereskedésnek évenként csaknem 50 ezer frtnyi összeggel mindenesetre kevesebb haszna volt, a mennyi a városi szeszüzlet által elárúsított szesz italok után esedékes fogyasztási adókban a fogyasztási adóberlet pénzárából elvonatott s a szeszkereskedés állólagos nagyobb hasznának a kimutatására fordított.

Minden kétség kizárása céljából legelőbb is tisztába kell jönnünk azzal, hogy italmérsi adó címén az 1888. XXXV. tcz. 17. §-a értelmében átlagos számítással az elmért, illetőleg eladott ita ok árának 25 fizetendő, még pedig ugyanezen tczikk 32. §-ának 2. bekezdése szerint a tényleg kimért, vagy kismértékben eladott cikkek neme, minősége és mennyiségéhez képest és az 1893. é. 92,260 sz. pénzügyminiszteri rendelet értelmében »Ebből következik, hogy mindazon égett szesz folyadékok után, melyek akként alakítottak át, hogy az átalakított folyadék már más adótétel alá esik, a szesz italmérsi adó ez átalakítás által nyert folyadék összmennyisége után azon adótétel szerint számítandó, melyet az 1888. é. XXXV. tcz. 17. §-a a folyadék neméhez, minőségéhez és foktartalmához képest előszámít.«

Más szóval ezen körrendeletben a Nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium félreérthetetlenül kijelenti, hogy az italmérsi adó nem a beszerzett, hanem az eladott szesz mennyiség után fizetendő.

Ezen törvényes rendelkezések alapul vétele mellett, a melyeknek a tanácsi előterjesztés ama számítása, hogy a városi szeszkereskedés utján eladott szesz italok 3 évi adója mindössze 90,110 frt 31 kr. lett volna, egyáltalán meg nem felel, Debreczen sz. kir. város szeszkereskedésére és fogyasztási adóberletére nézve a következő eredmény áll elő:

Az ötnemű fogyasztási adóból, valamint ki-győzés folytán és bírságokból összesen befolyt a városi szeszkereskedés által eladott szesz italok adóját nem számítva 1896-ban, 97 és 98-ban 293,723 frt 16 kr., 283,126 frt 82 kr., 281,340 frt 23 kr.

Ez az adó pedig, a melyből a 3 tagú felügyelő bizottság jelentése szerint egyetlen egy tétel sincsen elkönyvelve! A mezőgazdasági célokra adómentesen kiszolgáltatott csekélyebb mennyiséget (a 3 évről összesen 5629 frt 74 kr) ezuttal figyelmen kívül hagyva 1896-ban 184,580 frt 86 kr után 46,145 frt

21 krt, 1897 ben 154,270 frt 77 kr után 46,67 frt 69 krt, 1898-ban 194,736 frt 02 kr után 48,684 frtot tett ki és így a megváltás folytán a kincstár által a városnak évente fizetett 6228 frt 28 krt teljesítéssel szemben kívül hagyva, a fogyasztási adók összes bevétele volt 339,868 frt 37 kr, 329,194 frt 51 kr, 330,224 frt 23 kr. A megváltási ár volt 315,512 frt 35 kr, 315,512 frt 35 kr, 315,512 frt 35 kr, úgy hogy a fogyasztási adók bérletén a város házipénztárának helyes kezelése mellett 24,350 frt 2 kr, 13,682 frt 16 kr, 14,711 frt 88 kr hasznának kellett lennie.

Ebből pedig a kétszer kétféle bizonyosságával következik, hogy a szeszkereskedés létesítése mellett felhozott legfőbb indok teljesen elesik.

Ellenben egyáltalán nem bizonyos az, hogy mi volt hát az annyira óhajtott szeszkereskedésnek az a tiszta haszna, amellyel az állítólag a város házipénztárán segített?

Az üzleti könyvek tanusa a város házipénztárába 1896-ban 315,500 frt, 1897-ben 317,000, 1898-ban 315,500 frt szolgáltatott be, tehát éppen annyi — kétszer kevesebb, egyszer valamivel több, mint a mennyi a fogyasztási adók megváltásáért az államkincstárnak évente fizetendő összeg. Kell-e kézzel foghatóbb bizonyíték annak igazolására, hogy a házipénztárnak a szeszkereskedésből a lefolyt három év alatt — egy kora jczár tényleges hasznát nem volt és szabad-e ezek után azt állítani, hogy a szeszkereskedés jövedelme a polgárok közégi pótdó terhen csak egy szemernyit is könnyített?

Az üzleti könyvekből megállapítható, hogy a leplezetlen igazság csupán annyi, hogy a szeszkereskedésnek részint követelesekben — tehát kisebb nagyobb részt kérdéses értékben, részint arakban, részint szinten csökkenő értékű felszerelésekben 1895 december 31-én 44,727 frt 50 kr. vagyon mutatkozott a mit három évre felosztva 14,575 frt. 83 kr. évi nyereség állana előtől, és csak abban a nagyban is bizonytalan esetben, ha ezek leltári vagyon teljes mértékben értékesíthető lenne.

Vajon akkora pénzügyi eredménynek tekinthető-e ezen, az elődottak szerint különben is problematikus összeg Debreczen sz. kir. város házipénztárán, hogy annak kedveért a közgyűlésnek sérelmes határozatával a legnehezebb és következményeiben legveszedelemesebb áldozatot is meg kellett hoznia?

A debreczeni ipar és kereskedelmi kamarának a tekintetes tanácshoz beadott s az

iratok közt levő atirata behatóan indokolja a városi szeszkereskedésnek a szabad kereskedelemre gyakorolt benítő hatását.

Bizonyos az is, hogy 500-nál több kimerő a fogyasztási adók kezelése folytán a város szeszkereskedésétől anyagilag és erkölcsileg függő helyzetbe jut.

De minden hátrányoknál és ez elszenvedett erkölcsi kárnál is súlyosabb, megengedhetetlen áldozat pedig az, — melylyel szemben a legkevesebbet anyagi haszonnak is semivé kell törpülnie, — az a praecedeus, a melyet a közgyűlés többsége neheztelt határozatával megteremtett, midőn a tisztelt tanácsnak megadta a fölmentést amaz eljárására, melylyel meggyőződésünk szerint törvényes jog és hatáskörrel túllépve, a város belevitte egy olyan özetli vallatába, a melynek letesítésére az arra egyedül jogosított bizottsági közgyűléstől soha felhatalmazást nem kapott.

Az 1881: XXI. t. cz. 74. §-ának első bekezdése szerint;

„A tanács a városi törvényhatóság végrehajtó közegé úgy az állami közigazgatás, mint az önkormányzat körében a második bekezdés szerint ugyan a tanács vezető és intező a város gazdasági ügyeit de csak a közgyűlés határozataihoz képest, ezeknek keretében gondoskodik a város köztalajának javadalmának fenntartásáról és hasznosításáról.”

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése azonban soha sem határozta el, hogy szeszkereskedést és palinkásboltot nyitson annak letesítésére a tisztelt tanácsot soha föl nem hatalmazta.

Nagyon zégenyes a tisztelt tanácsnak az a mentése, hogy azért volt kénytelen ebbe az üzletbe belemenni, mert előretudta, hogy a fogyasztási adók megváltásáért kötelezett magas összegű a fogyasztási adók nem fogják fedezni — Hiszen ezt előre nem is tudhatta, de mint látjuk, ez az aggodalom teljesen alaptalannak is bizonyult. Hiszen ez az aggodalom meg volt, kötelessége lett volna azt a közgyűlés elé terjesztése s ha a hiány fedezetét a szeszkereskedés remélt hasznában kívánta megálni, kötelessége lett volna az iránt a közgyűlésnek javaslatot tenni.

Ezt a tisztelt tanács mind elmulasztotta, sőt megtette azt is, hogy a közgyűlés megkér-

dezése, határozata s ennél fogva kormányhatósági jóváhagyás nélkül, 17,514 frt 50 kr kiadást teljesített, vagy ennnyi hitelt vett igénybe hogy a volt fogyasztási adóberlők társasága által folytatott szeszkereskedés arukészletét s felszerelését átvehesse.

S mindezt megtette a tanács a nélkül, hogy érdemesnek tartotta volna azt a közgyűlésnek csak utólagosan is bejelenteni. S folytatta a tanács 3 és fél éven át ezt az üzletet, a melynek évi forgalma a könyvek tanúsága szerint a fogyasztási adóberlettel együtt a fél millió forintot meghaladja, a közgyűlés tudta nélkül kezelte azt tikkosan; bevételeiből, kiadásaiból többet, mint a mennyi a fogyasztási adók megváltására kellett a költségvetésben soha elő nem irányzott, a zárszámadásban soha el nem számolva (s a Nagyméltóságod hivatali elődje által az egyik idevonatkozó tételre nézve 83918/1898. III. sz. rendelettel ismételtelen követelt felvilágosítást is elmulasztá) és mindezen mulasztásokat tetézve azzal, hogy a várost, mint szeszkereskedő céget, bejegyeztetvén, a város vagyona feletti rendelkezési joggal cégvezetőket állított a városi közgyűlés megkérdezése nélkül!

És most a közgyűlés tisztelt többsége három és fél év eltelte után — erkölcsi, pénzügyi, kereskedelmi, jogi szempontokat egyaránt figyelmen kívül hagyva, részletesen megvizsgálta és jóváhagyott számadás nélkül, megadja a tisztelt tanácsnak a felmentést és alkot ez által oly precedenst, mely a törvényhatóság önkormányzati jogának gyakorlását a jövőben előforduló — bármely — hasonló esetben semmivé teszi — nem az államhatalom, hanem, a mi ennél még sokkal veszedelmesebb, saját választott tisztviselői által.

És, hogy a törvény végképén erejt veszítse, a sérelmes határozat akként keletkezett, hogy annak meghozatalában szavazataikkal a törvény 50. §-ának vilagos értelmé ellen résztvettek a tanács tisztelt tagjai és «törvény, jog és igazság» szerint a felmentést megszávaazván ekként önmaguknak.

Tisztelettel kérjük ezek alapján nagyméltóságodat, hogy a neheztelt közgyűlési határozatot megsemmisíteni és a tekintetes Tanácsot utasítani méltóztassék,

A mentő angyal.

Billinger-től.

— A «Debreczen» eredeti tárczája. —

A trieszti éjjei vonat egy másodosztályu kupéjában, mely a kis lámpa által csak gyéren volt megvilágítva, két utazó ült be. Mindketten fülig húzták bundájukat, mert nagyon hideg uralkodott. Miután táskájukat a polczra helyezték, a két ellenkező sarokban foglaltak helyet.

— Bár jönne még egy utazó a kupéba — gondolták mindketten. Kelemetlennek tartották a hosszú éjjeli utat, csupán egy idegen utazóval megtenni, mert sokszor hallották éjjeli megtámadásról és rablásokról. De kívánságuk nem teljesedett be; a vonat tovább dübörgött, a nélkül, hogy valaki beszállott volna.

Aggodalmuk nőttön nőtt, midőn a felhomályban egymás arcvonásait vizsgálták és azokból semmi áldozatkészséget nem olvastak ki. A mély csend még bártortalanabbá tette őket. Nem mertek egy cigarettára sem rágyújtani; semmi életjelet nem arultak el. — Alvást színltek, de a legeberebb figyelemmel kísérték egymást.

Igy utaztak pár órahosszáig, de már nagyon almosak voltak.

— Nem alszom el, — gondolták, — mert úgy menthetetlenül el vagyok veszve!

Valódi c-arat vívtak az állomással. — Helyzetük kétségbeesett volt s azon kívánságuk, hogy valamely állomáson egy harmadik utas szálljon kupéjukba, még eddig nem teljesedett be.

Elhatározták, hogy többé nem utaznak éjjel; el-tüket és penzöket nem veszélyeztetik.

Éjjeli két órakor érkeztek egy nagyobb állomásra. Mar csak nagy erőfeszítéssel bírtak ébren lenni. Ekkor egy mentő angyal mutatkozott.

— Te-sék beszálni! — kiáltott a konduktor s kinyitotta a cupé ajtaját, hogy egy utazót bebocásson. Ez belepett es igen udvariasan közönt.

Mindketen utas föllelegzett. Szerettek volna az új jövevénynek nyakába borulni, ha oly faradtak és almosak nem lettek volna.

Közönésér érthetetlenül mormogtak valamit; meg voltak nyugodva és igen örültek a mentő angyalnak. „Most már nem teljesítheti szándékát; egy harmadik jelenlétében csak nem fog megölni vagy kirabolni. Végre nyugodtan alhatom.”

Igy mormogtak mindketten és igen rövid idő múlva mely, üdítő és igen hosszan tartó álomba merültek.

Mikor másnap reggel fölébredtek, már egészen világos volt. Kidugták fejüket a bun-

dából s kitekintettek az ablakon, de nem láthattak semmit, mert az üveg erősen be volt fagyva. Most eszük e jutott az éjjeli félelem és kíváncsian néztek egymásra. Mindkettő ajkáról egy öröm kiáltás lebbent el, mert régi ismerősök voltak.

Örömlük fejétek ki, hogy együtt utazhatnak s elmondták egymásnak, hogy mily félelmet állottak ki az éjjel, egészen addig, a míg a mentő angyal be nem szállott. Jóízűen nevettek rajta. Azon különösségen, hogy gondolataik egyenlők voltak és hogy a félelem helyett vidám társalgással tölthették volna az időt, igen jól mu a tak.

A nevetést és panaszkodást csak akkor hagyták abba, mikor a konduktor utazásuk célját kiáltotta.

Felállottak, hogy táskájukat a polczról levegység, de e pillanatban elrémült arcczal néztek egymásra. A két táská nem volt ott; mindkettő nyomtalanul eltűnt.

Most körülnéztek a »mentő angyal« után, de ennek is csak hült helye volt.

A nagy szörnyűködéstől szólni sem tudtak, csak tragikomikus komolysággal tördeltek kezeiket. Végre mégis szóhoz jutottak, s az első, mit szörnyűködvé mondtak egymásnak: »a mentő angyal!« volt.

Ford. M. Biró Irén.

hogyan a közgyűlés tudta és felhatalmazása nélkül létesített városi szeskereskedés és a fogyasztási adóbérlés 1896., 1897. és 1898. évi és a folyó 1899. év szeptember 30-ig vezetett összes könyveit, üzleti okmányait és számadásait részleteken és behatóan megvizsgálva és a vizsgálatról szóló jelentést a jog- és pénzügyi bizottság véleményével és saját javaslatával együtt a törvényhatósági bizottsági közgyűlés tagjai között kell meggyőződés szerzésre céljából szetosztatván újabb törvényes határozat hozatala végett terjeszse azt még a f. év október havában tartandó rendkívüli közgyűlés elé. Tisztelettel: Dr. Bakonyi Samu, Kiss Albert, dr. Nagy Zsigmond, Pongó Lajos, Szabó Kalmán a keresk. és iparkamara elnöke, Fenyéri Zádor Lajos, úgy is mint a debreczeni kereskedőtársulat elnöke, Márton Imre, dr. Tüdös János, Szabó László mérnök, Kardos László, Kertész János, Kertész Mihály, Jambor István, Salánki Ferencz, Dicsőfi József, Kovács József, Juhász Ignác, dr. Fejér Ferencz, dr. Burger Péter, dr. Freund Jenő.

BELFÖLD.

A királynál. Bécsből táviratozzák: Thun gr., akit tegnap magánkijelölésén fogadott a király, visszatért Ischből Bécsbe. Krieghammer közös hadügyminiszter tegnap este Ischlebe utazott.

A nemzetiségek Magyarországon. Ezzel a címmel a Frankfurter Zeitung közlelt szama cikket közöl, melynek az a véleje, hogy a magyar kormány sok baja van a nemzetiségekkel és hogy nagy óvatosságra van szüksége, ha a sok szétagázó érdeket a magyar állameszmével össze akarja egyeztetni. A német ujság végig veszi Magyarország nemzetiségeit. A tótok új mozgalmával is részletesen foglalkozik s ezeket mondja róla:

Sokkal érdekesebb (t. i. a többi nemzetiség dolgánál) a magyarországi tótoknak nyilvánosságra jutott törekvése. Hónapok óta beszélnek már arról, hogy a tótok pártot akarnak szervezni a képviselőházban a legközelebbi választások alkalmával. A tótok vezetői a legutóbbi napokban szövetséget kötöttek a klerikális néppárttal a mely szövetségnek legfontosabb pontja, hogy a választásokon kölcsönösen támogatni fogják egymást. A néppárt ezt a feltételt elfogadta s biztosiotta a tótokat, hogy 4—5 kerületben a melyben a tótok túlnyomó többségben vannak, támogatni fogja őket. Ennek a megállapodásnak következtében a tótok letettek arról, hogy külön pártot alakítsanak s így most barátságos szövetségben munkálkodnak együtt a tótok és a néppárt, a mely pedig mindig tiltakozott az ellen a nyilvánosan is szeméretveit szemrehányás ellen, hogy a nemzetiségekkel fraternizál. Azt azonban még nem tudják, hogyan fog ez a szövetség alakulni.

A magyar-csékai képviselő választás. A magyar-csékai választó kerület szabadelvű parti képviselő jelölje Kupsa Valér pénzügyminiszteri fngalmazó e hó 23-án tartja program beszédjét.

Vizsgálat a munkás szak egyesületekben. A belügyminiszter utasította a fővárosi tanácsot, hogy a kerületi előjáróságok utján vizsgálta meg a munkás szak egyesületeket. Ezen rendlet következtében a kerületi előjáróságok 39 munkás szak egyesületben tartottak vizsgálatot. A vizsgálat a szak egyesület általános kezelésére, összes, de különösen pénztári könyveire terjedt ki. Kivétel nélkül minden egyesületben mindent a legnagyobb rendben találtak a vizsgálattal megbízott közegek. Az eredményről a tanács értesítette a belügyminisztert is.

Tanárképzés.

Debreczen, jul. 19.

Közoktatásügyünk reformkorszakát éli A mióta Wlassics Gyula a tárcza ügyeinek az élén áll, nyomon követik egymást a közokta-

tásügyünket érintő, mélyreható átalakítások, alapvető újítások, melyek a tanításügybe új lelket, életet lehelni, a szükségyszerűség követelményeit legalkalmasabb módon kielégíteni és a haladt nyugati nemzetekkel való összehasonlításban talált hiányokat a legmeglehetőbb eszközökkel pótolni hivatva vannak.

Alig két hónapja, hogy ama nagyszabású rendelet látott napvilágot, melynek alapján a beálló tanévvel a gymnasiumokban és realiskolákban új tanterv lép életbe, a mely a tanítvány arányosabb beosztását, hazafias motívumokkal való átszövését tűzte ki célul, már is megjelent annak méltó betetőzése. A legújabb rendelettel a kultuszminiszter a középiskolai tanárok képzését szervezi, — az eddigi tapogatózásokat megszüntetve, — a tanárokat képző intézetet alapjából megteremti.

Mindeddig a tanári pályára lépő, érettségi vizsgálatot tett fiatal ember minden utmutatás nélkül készült a tanári vizsgálati bizottság előtt leendő vizsgálatára.

Mikor az egyetemre beiratkozott, találmra választotta a hallgató tananyagot, valamint a professort is és miután az egyetemi tanárok a tudomány önmagáért művelik, a hallgató egyes kiválasztott szakaszokat legterjedősebb alapossággal hallgathatott, tanítványának nagyobb részét azonban csak is sok erőt emésztő kutatóssal és kitartó buzgósággal tanulhatta meg. Fortuna bőkezű áldása kellett hozzá, hogy a tanárjelölt két évi egyetemre járása után az alapvizsgálatot és megint 2 év után a szakvizsgálatot letehesse.

Ezek után pedig következik a gyakorlati év és azután az elméleti pedagógiai, vagyis befejező tanári vizsgálat.

Ezen évet a tanárjelöltek az ország különböző középiskolaiban töltik, de már önálló működésben, csak kevés kiválogatottnak jut a szerencse, hogy utmutatásokat kapjon, annak t. i. a ki a mintagymnasiumban maradt és ott a tanításban résztvehet.

A helyzetet némiképp megjavította az Eötvös-collegium, a hol a tanárjelöltek már utmutatásban részesülnek, de od is csak igeu korlátolt számban voltak félvehetők.

Párisban van a híres École normale nevű tanárképző, a honnan nemcsak kiváló tanárok hanem Franciaország legelsőrangú stílusztaí is kikerültek.

Sarcey, a nemrég meghalt világhírű kritikusi is ott végezte tanulmányait. Ezen európai elismert tanárképző tanulmányozására küldötte ki kultuszminiszterünk az Eötvös-collegium igazgatóját és az életbelépő reform ezen tanulmányozás gyümölcsének tekintetű.

Ezentul minden jelentkező tanárjelölt fel fog vetetni a tanárképzőbe, melynek vezetése mellett egyetemi tanideje alatt a középiskolai teljes tananyagot és annak módszeres feldolgozását fogja hallgathatni és amellet középiskolai tanításban gyakorlatilag részt fog venni.

Minden jelöltre kötelező lesz egy idegen (német vagy francia) nyelvnek tanulása, hogy ezáltal módot nyerjen az idegen irodalmi termékek tanulmányozására.

Az új organizáció mellett a fiatal tanár is kész gyakorlati ismeretekkel, tapasztalt férfiak kipróbált utmutatásával fog görögös pályára lépni, a hol munkaerejét az eddiginél még intenzívebb módon az ifjúság nevelésének, tanításának, a tudomány művelésének fogja szentelhetni. A tanári képzést érintő, számtalan, messzeható fényoldala mellett, melyet a reform. jelent, a legradikálisabb orvosszert látjuk benne a sokat hangoztatott, de eddig el nem pusztított hydráfűj túlterhelés ellen, mert a tanításban a legjobb utatásnál és legkimerítőbb tantervnel többet ér — maga a jó tanár.

K. I.

KÜLFÖLD.

Az orosz trónörökös temetése. Abas Tumanból jelentik: július 6-án (ó naptár szerint) a György trónörökös nagyherceg halála

utáni kilenczedik napon, a trónörökös földi maradványait ünnepi körmenetben a palotától egy verstynyre fekvő templomba vitték. A pompás, arannyal díszített és gazdagon ezüstalt koporsót, a melyben a trónörökös holtteste volt, Mihajlovics Miklós nagyherceg, Galicin herceg főhadsegéd, Do'goruky herceg, Ol'szufjev gróf és más méltóságok hozták a palota kertjébe, a hol a trónörökös gyászkiéretének tisztjei és a község lakói vették át. A Vortnianszky himnusz éneklése közben a gyászmenet, a melyben ott volt Mihajlovics Miklós nagyherceg, az elhunyt nagyherceg kísérete, az udvari tiszték és számos más méltóság és nagyszámu néptömeg megindult a templom felé, a hova délelőtt 11 óra körül érkezett meg. Ekkor Mihajlovics nagyherceg a tábornokok, a kormányzó és más méltóságok a koporsót a templomba vitték es feltették egy emelvényre, a melyet díszes, a legpompásabb tropikus növényekkel ékesített baldachin alatt állítottak fel. Ezután kezdődött a trónörökös lelkiüdvéért mondott mise. Július 8-án reggeli 4 órakor a halottas vonat az elhunyt maradványaival Borshonba megy.

Sturda képviselőjelölt. Azon kerületekben, melyekben a két helyütt megválasztott ministerek opciója folytán a mandátum megszeresedett, a pótválasztást augusztus 30-ra tűzték ki. A liberalisok ez alkalomból felleptetik Sturda Demetert; a volt miniszter-miniszterelnököt.

LEVELEK.

A szezonról.

A ki csak teheti, szökik azokba a bizonyos vadregényes fürdőbe, hol minden fürdőprospektus beszél nagy részletességgel.

Vig élet van a fürdőben, fagy a fagyalt, miket amugy is tudni tetszik, minek verkielni róla?

A nyaraló környékén, elrejtett ligetekben, hegyi utakon bujósít játszik Pan, jó magaviseletű faunok vigyáznak hűségesen napernyőre, legyezőre, elemózsiás kosárra és beljebb a sörűben dévajul ingerkedik, szőrösarczu, vágtyól lihegő szatirokkal egy-egy rózsaszínű crepeolettes nimfa, ki esetleg zongorázni is tud, de francziául okvetlen beszél.

Az éjjeli sétáló publikum régi jó ismerősei a domboru mellü hidfiak és a kebükön boldogán pihenő szemérmes leányzók, kik szabad óráikban a haztartás sokféle fontos ágazatában tevékenykednek, szintén előtűntek a sok mindenféle specialitással együtt.

Rájöttek arra, hogy nem okvetlenül szükséges ejjelenként a sötétes kapuk alatt a vagy egy-egy jótékonycselekedet promerád padjain lopni az időt.

A boldogságban uszó szerelmes párok lehetőleg azon utakon járkálnak ahol sétálnak. Haj, mert mit is érne a szerelam, ha nem lehetne kitrombitálni azonnal az irigy világunk?

Agglegénynek lenni, bosszuság, tanítja a természet méltó álmoskönyv, de különösen mostanában jár halatlan bosszusággal ez a pálya.

A törzsvendéglőben, ahol az egész évben jól eső szeretettel és tisztelettel vesznek körül azon csizmatalpak elfogyasztása fejében, amelyeket különböző galád praktikákkal preparál-oak át Wellington rostélyossá, Rousseau szelletté, most egyszerre botrányos elhanyagolásokban részesülünk.

Helyünket melylyel évek során át hűségesen összeszoktunk, most naftalinszagu s örökösön katzeujammeres egyének bitorolják, a kirkról 30 lépésre látszik a szalmaözveggyi állapot.

Ök kapják a busás borraivalók fejében a legjobb és a legnagyobb porciókat, ök veszik el az étvágyunkat iszonyu viczekekkel, a miket éppen nem piano suttoznak el az asztaltársaságuknak, mely esetről-esetre zajosan derül.

Ök azok a vidám urak, a kik éjjelutánonként a kávéházban barátságos megjegyzés-

ket tesznek erre, arra sőt azok, kik éjjelután úgy 4 óra tájban nyakunkba borulva suttozzák el, hogy boldogtalanok . . .

Táviratok.

Földrengés Rómában.

Róma, jul. 19. Rómában ma délután 2 óra 19 perczkor gyöngye földökést érezték, amely után 2 óra 20 perczkor egy másik erősebb következett. 2 óra 33 perczkor ismét erős földrengést észleltek. A lakosság igen izgatott. A mennyire eddig megálapítottak, csak egy épülőfélben levő ház sérült meg a Porte Triomfale közelében. A börtönökben a rabok közt nagy riadalom támadt, de később ismét megnyugodtak. A vidéken Rocca di Papaban igen erős földrengést érezték. Több ház megsérült, de emberélet nem esett áldozatul. Castel Gandolfóban a templom egy része beomlott. — Marinoban a földrengés igen heves volt, Fiumicinóban pedig gyenge földrengést érezték.

Dreyfus-per.

Páris, jul. 19. Állítólag jó forrásból azt a hírt terjesztik, hogy a Dreyfus-per tárgyalása alkalmával Carrière egyszerűen visszavonja a vádat, mire a pört csak formalisan tárgyalják végig.

Örmény-kérdés.

Konstantinápoly, jul. 19. Az örmény menekütek visszahonosítása mfatti tárgyalások eddig eredménytelenek voltak. Az a hír, hogy Oroszország a visszahonosítandók számát redukálta, alaptalan.

A szultán ajándéka.

Cetinje, jul. 18. A szultán megbízta a cetinjei török képviselőt, hozza tudomására Milena hercegnőnek, hogy a Sefakat rend nagyszalagját adományozta neki, Xenia hercegnőnek pedig a második osztályú Befakatrendet.

Arton.

Budapest, jul. 20. Arton a panamapör főbőse, — mint egy párisi telegrammból értesülünk — súlyos betegen fekszik a Cortillon börtön kórházában. Leánya és nőrokonai tegnap Loubet einökhöz fordultak kegyelemért, a ki minden valószínűség szerint ha nem is kegyelemben, de legalább a betegségé alatt neki segélyben fogja Artont reszesíteni.

Munkás zavargások.

Augsburg, július 19. Verdach külvárosban, sztrajkoló kőművesek tegnap egy gyár előtt, melyben olaszok dolgoznak, rendezavarást követtek el. A sztrajkolók több száz ott lakó ember segítségével megkísérelték a gyárhoz behatolni. Midőn ezt a tűzfecskendőkől a támadók ellen irányzott vizsugarakka megakadályozták, közaporrall araszították el a gyárat. A rendőrség nem volt képes a rendezet helyre állítani. A telefon utján odahítt katonaságnak azonban nem kellett komolyan fellépnie. A csőület éjjelig tartott. — Több letartóztatás történt.

H I R E K.

* **Nyilatkozat.** Mint a függ. és 48-as párt egyik igénytelen tagja s az illető párt jegyzője, kötelességemnek ismertem pártunk közlönyének, a »Debreczen« nek, melynek különben is régi munkatársa vagyok, tölem telhető támogatására sietni, midőn a lap f. szerkesztője 6 heti szabadságot kapván, furdőre ment, a lap egyik belmunkatársa pedig pár hétre szintén elutazott; s ezen okok következtében a szerkesztés gondjainak általam elbírálható terhét ideiglenesen magamra vettem. Tulajdonképeni hivatásommal járó s még más felől is ream haruló kötelesség-im következtében azonban nem lehetek abban a helyzetben, hogy én minden közleményt — a mi a lapban megjelen — a nézsek, de meg a gondolat szabad közlésének tiszteletben tartása is akadályozna abban, hogy én kedves

munkatársaim dolgait mintegy megcenzurálzam s így kétségtelenül gyakran jelennek meg lapunkban közlemények, a melyek az én egyéni véleményemmel és ízlésemmel ellenkeznek. S miután többek részéről voltam ez iránt kérdezősködésnek kitéve, tisztelettel tudomására hozom az érdeklődőknek, hogy bar lapunk politikai része teljesen azonos az én ismeretes elveimmel, de minden apró ujdonság, vagy karczolat hangjával és intenciójával én solidaritás nem vállalok s e tekintetben csakis azon közleményekért állok helyet, melyeket én magam irtam s melyek ideiglenes szerkesztői jegyemmel megjelölve. Dr. Benedek János ideigl. szerkesztő.

* **Városi közgyűlés.** Debreczen város tanácsa tegnap délelőtt Gr. Dégenfeld József főispán zlnöklété alatt teljes tanács ülést tartott, amelyen a júliusi közgyűlés tárgyait részben előkészítette. Meg e hó 25 én délután újabb ülést tart a tanács amikor a közgyűlés tárgysorozataa felvett többi ügyeket készíti elő.

* **Verőfényes napok.** Lélekenelő ünnepek előtt áll Debreczen hazafias közönsége. F. hó 30-án vasárnap a Petőfi Sándor hősi halálának, aug. 2-án pedig a debreczeni csata felszázados évfordulóját fogja méltó hálaival és kegyelettel megünnepelni. Nem a politika, csak a tiszta hazaszeretet és honfi hála sugalja e nagy napok illő kegyelettel való megünnepelését s városunk minden nemesen érző polgárának szíve egy érzésben fog összedobbanni e napokban. Ugy a Petőfi-ünnepélyre, mint a debreczeni csata felszázados évfordulójára vonatkozó előkészületeken javában fáradozik a rendezőség, — emennel a főiskola lelkes ifjúsága, s a Csokonai-kör, ennél pedig a város, 1848/49-iki honvéd egyesület s a Csokonai-kör kebeléből kiküldött 12-es bizottság; de készül azonkívül az egész polgárság, hogy kivegye részét az ötven év előtti verőfényes napok s szomorú éjszakák emlékezetének föllevenítéséből.

* **A város új bérháza.** A főteren, és a Simonffy-utca szegletén, a volt Áron fele telekre tervezett városi új bérház építési munkálataira 46 ajánlat érkezett be. Az ajánlatok felbontása tegnap d. e. történt meg a város-házban. Az összes munkálatokra a legkedvezőbb ajánlatokat tették: Tóth István és társai, akik öt százalékos engedményre hajlandók. Reisman és Grósz kisvárdai építési vállalkozók, akik hét és fél százalékos engedtek s Reichmann Ármán, a ki az összes munkálatoknál a nyolcz százalékos kedvezményt óhajta nyújtani. — Megjegyezzük, hogy Tóth István és társainak 177 ezer forinttal van egy másik általán összegű ajánlatuk is. A rész munkálatoknál kedvező a Stégmüller Árpád és tása ajánlata, a föld és kőműves munkákra, de az asztalos, lakatos vizvezeték, festő stb. munkálatoknál, sőt tizenhét százalékos engedmények is vannak. Nem valószínűtlen tehát, hogy a tanács rész munkákban adja ki az új bérház építését. Dönteni az ajánlatok felett csak a hétfői üléseben fog, amikorra Aczel Géza főmérnök az ajánlatok kimutatását elkészítheti és beterjesztheti.

* **Az igazolványos altisztek.** A hadügyi kormány mindenrepen jó példát ad arra, hogy a szolgálatában, vezetése alatt működő személyzet érdekeit mint kell biztosítani, nemcsak a szolgálati idő alatt, hanem azontul is, mikor a polgári életbe akarnak átlépni. Ennek a gondoskodásnak egyik eredménye, hogy a 12 évet katonai szolgálatban eltöltött altiszt igazolványt kap és az ilyen igazolványos altiszt állami és törvényhatósági irnoki állások betöltésénél előjogot nyer. A belügyminiszter tegnap leirt a városhoz, közli, hogy ezt az előnyt a honvédelmi miniszter értevése szerint nem mindig adják meg, a jövőre tehát a rendelet szigorú végrehajtását követeli. Különösen a honvédelmi miniszter javára elismerést érdemel ez a gondoskodás, de ide-

jén volna, hogy szabályozzák az alkalmazás feltételeit. Ha ugyanis az igazolványos altiszt föltétlenül előjogot élvez a díjnak pályázó föltét, holott igazságtalan, meg a hivatal érdekekkel is ellenkezik, ha 8—10 évet eltöltött és begyakorlott díjnak elé kerül frissen elbocsátott, betanításra váró altiszt, így az lesz a vége ennek, hogy elriasztják a jó díjnokokat.

* **Házi ezredünk nagy gyakorlata.** A 39-ik gyalogezred mint tudva van az idén a biharmegyei Belényes körül tartja nagy gyakorlatát. A vezérkar Belényesben fog székeli innen intézi a gyakorlatokat. A kis mezővárosban már most készülnek a katonák fogadására. A debreczeni ezred jórésze a városban lesz eszállásolva, a többi pedig a városhoz közel levő falvakban. A gyakorlatok Belényes környékén 5—6 napig tartanak. A vezetést a temesvári hadtestparancsnok fogja eszközölni a ki ez ideig nagy kísérettel fog Belényesen tartózkodni.

* **Katonai lögyakorlatok a Pallagon.** A katonaság f. hó 15. 20 és 22. napjain lögyakorlatokat akart tartani, de ez a városi tanács közbenjárása folytán, tekintettel az általános aratásra elhalasztatott. Most értesíti a katonaság a tanácsot, hogy harcszerű és nagytávolsági lögyakorlatait f. evi Augusztus 1. 2. 3. 4. és 5-ik napján, minden nap reggel 7 óratól d. u. 2 óráig tartja meg s miután ez már el nem halasztható, figyelmeztetnek az érdekeltek, hogy munka beosztásukat ehez kepest tegyék meg.

* **A debreczeni tisztviselők önszervező egylete** igazgatóságának ismét egy újabb kedvezményt sikerül kieszközölni, a mennyiben Bekes Lajos piac-utcai ferfi divat kereskedése az egyesület tagjainak 5 százalékos arleengedést biztosított.

* **Debreczeniek Biharban.** A nyári napok forrósága elől a ki csak eheti a vidékre menekül. Ezt tezik azon debreczeniek is, kik biharmegye keleti részén eiterülő hegyek közt nyaralnak. Rézbányán e kis fekvésű bányavárosban 5 család nyaral. Bihar-Füreden pedig egész sereg debreczeni tartózkodik. És ez praktikus dolog is, mert Biharban, tekintve a debreczeni viszonyokat, mesés olcsó az élet.

* **A cigányprimás éji szállása.** Nagy Lajos cigány-zenesz alaposan berugott az éjszaka. Az elázott »művész« nagyon vágyott a pihenésre, de a hazamenetelre nem sok képessége volt. Fogta magát s bemászott Török Gabor erdőmester Péterfia utcái lakására s meglehetősen kényelembe helyezte magát. Reggel felé aztán észrevettek a vendéget, rendőrt hívtak, a ki bekísérte Nagy Lajost. Hegedűje azonban bünjelképen a rendőrségnél maradt.

* **Petőfi emléke.** Országszerte megindult a hazafias mozgalom, hogy hősi halállal halt nagy lírikusunk emléket most 50 év múltán azzal a kegyelettel, olyan imponáló ünneppel üljük meg, a melyet csak megérdemel szabadságharcunk Tyrtaeusa, ki Romulusként föltisten módjára hirtelen eltűnt szemeink elől, hogy annál csodásabb legyen az alakja, legenda nőjön ki a sorsa s bár halála bizonyos, mindvégiglen várjuk, folyton emlegessük, egyre szeressük, latni-halálni óhajtsuk. A mint dalait mindannyian enekeljük, költeményeit áhitattal tüzrel olvassák mindenek, nincs csak egy is köztünk, ki nevét ne ismerné, ép úgy senki sem akadhat, ki Petőfi ünnepen ne venne részt és ne ragaszkodnék mindahhoz, mi most az ünneplő hangulat közben Petőfire emlékezteti, a mi Petőfi dicsőségét hirdeti. Ünneplni fog jul. 30-án az egész nemzet és ünnep lesz mindama helyeken, melyek Petőfivel valami vonatkozásban vannak. Ilyen ünnep készül a fővárosban Petőfinek ama nagy művészi emléke előtt is, melyen, mint a szabadságharc eszméjének legideálisabb megtestesítője, Petőfi áll az első helyen; körülötte a győzelemre rohanó honvédsereg, melynek diadalmamora Petőfi arczán verődik vissza. Petőfi emléke e kép: a nagy-szebeni csata-körkép («Petőfi Bem tábo-

rában). A művészek ecsettel hirdetik rajta Petőfi dicsőségét, a kép előtt pedig Petőfi író-kortársai emelnek szót: Jókai Mór, Szász Karoly, Gyulai Pál, Vadnay Karoly, stb. hogy elmondják emlékezéseiket Petőfiről. — A körkép társaság ugyanis emekezéssel akarja tenni a félszázados fordulót, a legökéletesebb Edison-féle fonografon megszólaltatja Petőfinek még élő minden író kortársát, kik őt személyesen ismerték, s a kik e czélból írott Petőfi emlékezéseiket bemondták a fonografa. Kétős czélt ért el ezzel. Élő emlékeket gyűjtött Petőfiről s megörökítette azok hangját is, kik maguk is a nagy időknek nagy tanúi, irodalmunk legjelesebbjei. Ez először gyűjtemény aztán a Petőfi-ház ereklyéi közé kerül, hogy késő unokaink is hallhassák e nagyaink szavát, a mint Petőfit magasztalják. E gyűjtemény már most is a közönség rendelkezésére áll s a körkép látogatói minden nap díjtalanul hallhatják az említettek szavát. S hogy a külső keret is megfeleljen a nagy időkre való visszaemlékezéseknek. gr. Kreith Béla nagyerékű 48-as ereklyemúzeumnak színe-javát a körkép épületében helyezte el s ezeket a körkép látogatói szintén díjtalanul tekinthetik meg. Hogy pedig mindezeki, a köznép is áldozhasson e helyütt Petőfi s a nagy idők emlékének, a körképtársaság 50 krról 30 krra szállította le a belépődíjat s ennek is egy részét a Petőfi-ház javára ajánlotta föl. Végezetül Petőfi és Bem képmását feltüntető emlékművet vetetett a körképtársaság, melyek árának egy része szintén a Petőfi-ház javára esik, hogy a közönség ez indirekt adományozásával is minel előbb fölépíthesse az áldozatkész magyar nép azt a Házat, melybe azért fogunk zarándokolni, hogy ott Petőfi ereklyéinek léttán lelkeseudést, haza és szabadság-zeretet tanuljunk Petőfitől.

*** Előkészület az országos Petőfi-ünnephez.** A Segesvárott jul. 30-án végbemennő országos Petőfi-ünnepre javában folynak az előkészületek. A Petőfi-Társaság meghívta a debreczeni csokonai-kört is az ünnepélyre s a kör képviseletében Gerezi Kálmán alelnök, Dr. Kardos Albert és Koncz Ákos választmányi tagok, mint a kör küldöttsége fogják levinni a Csokonai-Kör koszorúját. A segesvári ünnepélyen jelen lesz a kormány, a képviselőház küldöttsége s az összes országos politikai pártok képviselete, kivéven a néppártot, mely távol tartja magát a nép költőjének ünneplésétől. Mit is keresnének a farizeusok az örök igazság fölött papjának emléke körül?

*** Kereskedés lányokkal.** Szegedről írja tudó itónk, hogy vérlázító eset tartja most izgatott-ágban az egész várost. Feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy egy alsóvárosi asszony csinos lányokkal kereskedik, a kiket egy nagyszentmiklósi lélekkufárnak ad el. A feljelentés nyomán szigorú nyomozás indult meg, mely kiderítette, hogy a súlyos váddal illetett asszony csakugyen két leányt adott el a napokban egy nagyszentmiklósi embernek. A két leány veteldija fejében a férfi az elvetemült asszonynak negyvenkét forintot adott. Az egyik eladott leányt Mulati Juliánának hívják.

*** Csaló szálloda tulajdonos.** A Rendőri Közlönyben a budapesti törvényszék csatláért körözött ti Ment Bélat, a budapest. »Magyar Király« szálloda volt tulajdonosát Ment Béla egyébiránt rokona az erzsébeti Ment-féle vendéglő tulajdonosának.

*** Párisi kiállítás erdélyi terme.** Kolozsvárról írják: A párisi kiállítás erdélyi terme berendezése számára tanulmány-körútra indult e hó 1-en a kormánybiztosság megbízásából Szádeczky Lajos és Radics Jenő. A körút első része, melyben a Szamo völgyét, a Mezőség keleti részét s a Maros felső részét járták be, igen szép eredményt jart. Mindenütt a legnagyobb előzékenységgel találtak az illető urak és egyházasak készséggel bocsátották rendelkezésükre műkinccseiket, melyekből nagy számú és igen nagybecsű gyűjtemény fog összekerülni, melyek Erdély régi kulturáját igen előnyösen

mutatják be a világ előtt. A templomokból remek serlegek, szőnyegek, X—XIII. századi uraltal és oltárterítők kerültek elő, a kastélyoktól ékszerek, tegyverek, lőszerszármok, butorok, képek stb. A lelkes kutatók a legközelebbi napokban a Nyárad mentén, a Maros alsó völgyén s a Nagy-Küküllő mentén folytatják körutjukat s onnan mennek a Székelyföldre és végül a Szászföldre. A körutat aug. elején Hunyad, Torda, Kolozsvár és Kalotaszeg vidékivel fogják bevégezni. Közben felkeresik a Zalatanán időző Lukács Béla kormánybiztos, a ki kiváló érdeklődéssel viseltetik a kiállítás erdélyi része iránt, a mire annál nagyobb súlyt fektetnek, mert Erdély a millenniumi kiállításon is igen kevés volt képviselve.

*** Ady Endre „Versek” című költemény gyűjteménye** úgy a szerzőnél mint Laszlo A bert könyvkereskedőnél megrendelhető. Ára 1 forint.

*** Vizsgálat Krivány ügyében.** Gunda Zoltán min. szaktanácsos Aradr. érkezett, hogy Krivány ügyét megvizsgálja. A sikasztott összeget eddig 469000 frtra becsülték, most azonban megállapították, hogy felmúlora is rug. A vizsgálatokat decemberig befejezik. Tavasszal a tvszek meghozza vadhatározatát.

*** Próbabál.** Schaf János tánc-tanító 1899 évi július hó 23-ikán, azaz vasárnap a „Korona” című tancztermében tancz-tanítása bevégezése lkalmából probatancz-czettel egybekötött zártkörű próba-bált rendez. Kezdetre 8 órakor Belépti-díj személyenként 1 korona, 8 órától 9 óráig tancz-próba a következő sorrendben: 1. Francia negyes. 2. pas de quatre. 3. Levante (új magyar tancz.) 4. Pas de patineur (korcsolyatancz.) 9 órakor a tanczrend kiosztatik és szabad a tancz-rezgelig. (Hölgyeknek meglepetés.) Zenész; ifj. Berki Lajos és zenekara. Új tanczfolyam nyílik.

*** Felhívás a magyar nőkhöz.** Az Erzsébet emlék gyűmölcsfa-ültető bizottság, mely azt tűzte ki feladatául, hogy Erzsébet királyné emlékére az ország összes kopár területét főleg az országutakat s dűlőket tíz év alatt gyűmölcsfaakkal ülteti be, arra kéri a hazafias magyar nőket, támogassák a bizottságot munkájában. Bővebb felvilágosítást Floris Áron bizottsági elnök nyújt, akinek czime: Budapest Koszoru-utca 22.

*** Október 6. félszázados megünneplése.** Aradi levelezőnk írja: Azok között, a melyekké a vértanúk kivégeztetésének félszázados évfordulóját Aradon meg akarják ünnepelni, a rendező bizottság tervbe vette, hogy a minoriták templomában nagyszabású gyászistentiszteletet tartanak, a melyen Mozart híres, fenséges rekviemjét előadják. A rekviemen való közreműködésre a bizottság a színtársulat több tagját kéri föl: Ruzsinszky Ilonát, Székely Annát, Odry Lehel és Deri Jenőt.

*** A honvédtisztképző tanfolyam vizsgálatai.** A honvédségi Ludovika Akademiában az elméleti vizsgálatok a napokban értek véget s most folynak a gyakorlatiak. Az intézet I. éves növendékei Háits Lajos százados, intézeti tanárral Gödöllő és Aszód ajánkán végeztek földméréseket s a gyakorlatok után jól sikerült tanczműveltséget rendeztek. Az intézet III. éves növendékei e hónap végén mennek g y a k o r l a t i vizsgálatra, még pedig Nógrádvármegyébe, ahol terepfölve teleket eszközölnek. A IV. éves ifjak harcászati tanulmányokat végeznek s e czélból Nagy Pál és Hamary Kornél százados, intézeti tanárokkal a Tátra vidékre mennek. Minden évfolyamon az iskolai év a jövő hónap 18-án fejeződik be, mikor is a rendes felvételi ünnep és seg uan a növendékek szabadságra mennek, a felvételt pedig elhagyva az intézetet, bevonulnak ezredeikhez.

*** Kártérítés elcsábított nő részére.** A bécsi legfelső törvényszék most kimondotta, hogy annak a nőnek, a kit egy nem teljesített hazassági ígéret mellett csábítottak, teljes kártalanításra van igénye, annál

is inkább, mert a károsító ténykörülmény a büntető törvény által tiltott cselekményt képez. — Az érdekes határozat indokolása a következő:

A polg. tkv. 48. §-ában elismeri a törvény, hogy az eljegyzéstől való visszalépéssel is kártérítési kötelezetté válhat. ha itt csak a tényleges kár terített meg, úgy a nem teljesített hazassági ígéret mellett elkövetett csábítás esetén a nő teljes kártalanításra van jogosult, mi alatt semmiképp sem érthető ugyan a női becsületnek pénzértékkel össze nem mérhető elvesztésével járó, — hanem azon kár, — melyet a legjobb megelhetésre, a jelen esetben a férjhez menetelre való kiltatás csökkenése által szenvedett. Egy feddhetetlen erkölcsű nőről van szó a jelen esetben, akit a szülei és a családhoz tartozók már ebből is következik, hogy a megbecstelenítés által kiltatása egy hasonló viszonyok között levő családból való kőrre meghiusult vagy legalább is megnehezített. Ebben a körülményben a nő megelhetésének kártérítése főnforog, melyet a kártevő megteríteni köteles. A II. fokú bíróság ítéletében e czímen megállapított 250 forint kártérítési összeg a telek viszonyainak figyelembe vétele mellett állapítván meg, e kérdés a revízió kísérletében felülvizsgálhatónak nem találtott.

*** Vidám élet.** Debreczenen bizony egy cseppet sem látszik meg a nyári fürdőzés beközlése. Az egymást érő művészestélyek, orfeumok és czirkuszok gondoskodnak a buszszalmázvegyek szomorú életének felvidamításáról. Az Angelotti orfeumat napról-napra nagyobb közönség tölti meg. A jeles tarsulat méltán rászólgal az elismerésre, Tegnep este is igen intelligens közönség élvezte végig az egész előadást. E. Dasslon műkerékpározó bajos feleségével igazán elragadták a publikumot hajmeresztő produkcióikkal. Ott vannak még a többi kiváló erők: a kedves Montez énekesnő, Rolland, Niklas Etelek, Hilda és Tilda stb., mindannyian a pesti legelőkelőbb orfeumoknak volt kedvezzei. — A Gambirinus-féle orfeumban Ernesto Felden secessionista, a ki még pár napig marad Debreczenben, vonz nagy közönséget — Holnap ugyanitt nagy férfiestély lesz. — Miért is késik az a nőemancipáció, hadd lehetnének a nők is jelen.

*** Nánási Géza.** Tegnep este Lányi Géza tarsulata hangversenyezett az Angol királyi szállodában. A tarsulatnak igen kitűnő tagja Nánási Géza a Vígsház kedvelt művésze a ki tegnep nagy sikert aratott. Ma este bucsuznak Lanviék.

*** Műaréna.** Ma este lesz ju'alomjátéka az Urban-féle arénában Alexander Schwartz bolondos Augusztának.

*** Kamarai közlemények.** A m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság 15 különféle gyárában 266 ezer darab különféle bosszusagu mogyorófa abroncsot szándékozik beszerezni. Továbbá körülbelül 22 ezer mm. különféle fa, kovacs, és kőszentet. A vállalkozni akarók ajánlataikat f. hó 27-ig B. pesten V. Kálmán u. 20 beadhatják. — A cs. és kir. 7-ik hadtest intendanssága a temesvári újonnan épített ezred kaszárnyában a markotányossági jogot f. hó 28. lejáratával nyilvános árlejtésen egy, esetleg három évre kiszándékozik adni. A feltételek kamaráknál megtekinthetők. — A cs. és kir. 7-ik hadtest intendanssága a debreczeni újonnan épült városi lovassági kaszárnyában a markotányossági jogot f. hó 21-én nyilvános árlejtésen egy, es e s e t l e g h á r o m évre kiszándékozik adni. A feltételek kamaráknál megtekinthetők. A cs. és kir. 6-ik hadtest hadbiztossága Kassán a közös hadseregbeli csapatok élelemszükségletét illető berlet utján kívánja biztosítani, ennél fogva f. év augusztus hó 2-ikán Kassán az eperjesi, gyöngyösi, izlói, és kassai állomás számára, — augusztus 11-én Kassán a kasszebeni, löcsei, osonczi, miskolczi, beszterce bányai állomások számára, — augusztus 8-án

a m. szigeti, munkácsi, nyiregyházi, szatmari és ungvári állomások számára fog nyilvános árlejtés tartatni. — A kir. kassai III.-ik honvédkerületi parancsnokság a csapatok élelem-szükségeinek biztosítása céljából 1. év 2-ikán Kassán, — 7-ikén Miskolczon, — 11-én Munkácson, — 16-án Szathmáron nyilvános árlejtést fog tartani. Debreczen, 1899. Július 19. — Kereskedelmi és ipar kamara.

Egy 6 év óta fennálló, kisebb berendezésű, jömenetelű italmérés, trafikál, a legnagyobb forgalmi helyen, családi körülmények miatt azonnal eladó — Czim a kiadóhivatalban.

Különfélék.

Negyedik szék.

Alig-alig látszik már a pihenő nap
Mosolya az égen,
Legelésző nyajak kesergő kolompja
Elnémult a reten . . .
Csak egy bubánatos dal hallik messziről,
Ki tudja? ki mondja.
Hej! de kierzik am mindenik hangjából,
Hogy a ki dalolja:
Nagy annak a gondja.

Az eresz aljában egy kis széken ülve
Merengek a notán . . .
Mig nem messze tőlem vacsorához terit
Kedves édes anyám.
Nagyokat sóhajtva, bánatosan hordja
Kifelé a széket.
Amint rája néztem, éppen akkor hozta
Mar a negyediket,
— A negyedik széket.

„Kedves édes anyám! Talán elég is már?
Hisz elég már három,
Igen . . . igazad van, Jancsi fiam sirból
Mar hiába várom.
S tántorgó lépéssel, hangos zokogással
A nyakamba omlott . . .
Megölelt, megcsókolt, s könyeinknek árja
Zapor gyanánt hullott . . .
Sokáig úgy hullott.

Szabó Antal.

O Van den Peereboom! A belga kamara utolsó obstrukciója alatt tudvalegőleg elismerésre méltó leleményességet fejtett ki az ellenzék a legvalogatottabb botrányok keszeleésében. Az obstrukció egyik hatásos fegyvere a gúnydal volt, az «O Van den Peereboom!» a melyet a kamarában kórusban énekeltek s a mely Belgiumnak minden városában felhangzott az utcai tüntetések alkalmával. A dal 1864-től származik s a mostani miniszterelnök egy nem éppen népszerű rokonának, Van den Peereboom miniszternek adott macskazenék alkalmával énekeltek először. A szomorú vontatott melódia, a mely maga az eleven szemrehányás s úgy hangzik, mint egy gyászinduló s soha sem tévesztette hatását.

A temető boszorkányai. Az oláh paraszt rendkívül babonás. Nincs olyan vén oláh asszony, akinek életében legalább egyszer ne lett volna szerencséje a drakuhoz (az ördöghöz) és több ilyen fajta gonosz szerzethez.

Szekely-udvarhelyi tudósítók az oláh parasztok babonájáról érdekes esetet említ. Az udvarhelymegyei Oláh-Tyukos községben egy idő óta a marhák közt járványvá lett a lépfene. Csakhamar híre terjedt a faluban, hogy a marhavész a boszorkányok okozták, még pedig két vén oláh asszony, aki nemrégiben halt meg. A múlt héten éjjel a falu legényei kimentek a temetőbe, kiásták a két asszony holtestét, az egyiket fejszével darabokra vagdalták s a szívet mindenféle hókuspókusz közt egy lapáton körülhordozták a temetőben. A másik háttnak a nyelvét tépték s ezt vagdalták darabokra. A lépfene természetesen még sem szűnt meg, sőt egyre terjedt. Az oláhparasztok közt azt beszélnek, hogy más boszorkányok is vannak a temetőben és ha ezeket is kipusztították, akkor majd elmúlik e marhák baja. Most a c-
end-

öröknek kell örizniök az oláhtyukosi temetőt, mert a parasztok még több sirt is akarnak föláni.

CSARNOK.

A ki senkit sem szeretett.

Irta: Vértessy Gyula.

Gábor Palival együtt jartuk végig az iskolákat s a legjobb pajtasok maradtunk mindvégig.

Paliek ott laktak abban a kis vidéki városban, ahol gimnázium volt és az apam hozzájuk adott kosztba. Ott nőtünk fel egymás mellett, egy szobában lakva, egy asztalnál ülve.

Mig a nyolcz osztályt végigjártuk, kiismerem minden porczikáját. A lelke nyi ott könny volt előttem és végtelen sok jószágot, nemességét olvastam ki belőle. Nem csoda, hogy nagyon megszerettem.

Mikor azután felkerültünk az egyetemre, hát egy darabig megint együtt voltunk. Palinak az apja időközben meghalt s az édes anyja, aki kis nyugdíjat kapott, felköltözött a fia után Pestre, a kis leányával együtt, a kis Mariskával, aki tulajdonképpen nem is volt már olyan nagyon kicsi, csak én híviam úgy a gyermekevék bizalmaskodása révén.

Itefent is náluk laktam. És a barátságunk Palival egyre szorosabbra fűződött, szinte rosszul éreztük magunkat egymás nélkül s a legkellemesebb, legvidámabb társaság se tudott minket szórakoztatni, ha nem együtt vettük benne részt.

És mikor egy este, minden előzmény nélkül, egyszer csak azt kérdezte Pali:

— Ugy-e, rosszul esnek nekünk örökre elválni? — hát egyszer csak elszorulni éreztem a szívemet és tele futott a szemem könnyel.

De az ő szeme is nagyon ragyogott és a hangján érezni lehetett a megindulást, mikor mondta:

— Lásd, nem jó az, ha az emberek nagyon szeretik egymást!

Bejött az édesanyja és nem folytatta. Az öreg asszony felvetette az ágyakat, vizet hozott be, az éjjeli szekrényre odakészítette a gyertyát, gyufát s azután leült a fia mellé és elkezdte a fejét simogatni s beszélt hozzá egyről, másról; szeretettel, gyöngédséggel, úgy, a hogy a szerető édes anyja szokott beszélni az édes gyermekéhez.

Mikor pedig elbucszott s jóéjszakai kívánt, hosszan tartotta magához ölelve a fiát.

— Aludj jól édes Palikám! ébredj egészséggel!

Azzal kiment a szobából. Pali, a kit máskor egészen felvidított édesanyja gyöngékedése és a ki máskor ilyenkor jókedvűen mوندogatta:

— Hej, csa nem szeretnek úgy senkit, mint engem szeret az édes anyám — most szomorúan, komoran nézett utána:

— Szegény mama! Hátha nem ébredek egészséggel? Hátha egyáltalán nem is ébredek? Mit csinálz nélkülem?

Majd felem fordulva folytatta:

— Igen, hidd el, nem szabad senkit se szeretni és magunkat sem szabad szeretni engedni! Ez az okosság ez a kötelesség!

Meg nem tudtam érteni! S elkezdtem korholni, hogy hogyan foglalkozhat ilyen rideg, szivtelen gondolatokkal. Csak annyit felelt:

— Nem szivtelenek ezek! Sőt ellenkezőleg. Mert csak így nem fáj az örök válás. Mikor majd vagy egyikünk vagy másikunk elmegy oda, a hova csak egyedül lehet menni, abba a komisz, szük koporsóba, a melybe be nem nyulhat többé sem a barátság, sem a szeretet láncza. — Eltérődik a láncz. leperdül egy szeme az élő lába elé és azzal vége! — Minek nyuljanak az élők könyves szemmel az után az emlékezetül itt n maradt lánczszem után? — Jobb, ha nem sirat senki!

Mennél komolyabban beszélt, én kezd-

tem annál kevésbé komolyan venni. — De hát nagyon furcsán is illett ahhoz az erős, tagbaszakadt, fiatal legényhez, a ki szinte duzzadt az erőből, az ifjuságtól, a mikor a halálról és az örök elmulasról kezdett el beszélni.

— Talán boldogtalan szerelmes vagy, hogy meg akarsz halni? — kérdeztem névéve.

— Dehogy akarok! Ki az ördög akar? És mégis meg kell halni! No de ne beszéljünk erről!

Nem is beszélünk. Ő, úgy látszik, abban a meggyőződésben volt, hogy velem úgy sem tudja megértetni az ő filozófiáját, hát hallgatott róla; én pedig örültem, hogy kiverte a fejéből azokat az ostoba, sötét gondolatokat.

Hanem nem sokáig tartott az én örömem. — Az én Pali barátom egyszerre csak csodálatosképpen megváltozott. A kedélyes, kedves, jószágos fiuból, a ki azelőtt a légynek sem vétett volna, erőszakoskodó, szinte durva ember lett. — Jóformán hozzá sem lehetett szólni. Járt-kelt, mint valami kivért bika, vagy bezárkózott a szobájába és úgy ült ott, mint a halálraitelt rab a siralomházban.

Alig beszélt valakivel. S mig azelőtt a legkedélyesebb ebédeket ettük végig a kedves, barátságos családi körben egyszerre csak változagos martiromsággá vált közöttük lenni.

Pali nem beszélt az asztalnál ha szóltab hozzá, csak dörögött rá: az édes anyja több nyire könyezve végezté be az ebédet: kis huga, a kivel azelőtt annyit eltréfált, remegett ha hozzászólt, én pedig annyit próbálgattam a lelkére beszélni, — mig nekem is kiadta az utamat:

— Ugyis terhemre voltál! Magam akartok lakni . . .

Természetesen elköltöztam tőlük és ettől kezdve, mintha csak elváltak volna a mi barátságunkat. — Ha néha az utcán, vagy az egyetemen találkoztunk, hidegen üdvözültük egymást, kezét is fogtunk, megkérdeztem, — hogy van, ő is megkérdezte, hogy vagytok, ennyi volt az egész diskurzusunk és azzal elváltunk.

Az öreg nénit és Mariskát azonban elmentem néha megátogatni. A két szegény nő nagyon el volt keseredve. — Ajkukon egymást érte a panasz. Persze mind Pali vádolta.

Megvallom, hogy nagyon nem szívesen hallgattam ezeket a dolgokat, mert tudja isten miért, még mindig szerettem azt a fiút és ha külsőleg hideg voltam is hozzá, lelkemben szeretet élt irányában:

Vége köv.

KÖZGAZDASÁG.

Debreczeni Gazdasági Lapok legújabb száma úgy kialakításra, mint tartalomra méltó az előzőkhöz. A lapban több komoly és érdekes gazdasági cikk van.

Védekezés a szőlómoly ellen. A földmívelésügyi miniszter köriratban elhívta a vármegyei és városi törvényhatóságokat s a különféle gazdasági egyesületeket, hogy figyelmeztessék a közönséget a szőlómoly elleni védekezésre. A permeterezéshez szükséges folyadék úgy készü, hogy 10 liter vízben 3 kgm. fekete (vagy káli) szappant feloldunk s ehhez 1 és fél kgm. pyretorum (dalmát, pezsá) port keverünk. Az így nyert folyadékot azután még 90 liter tiszta vízzel kell felhigítani. Ezzel mermetezzük a magas szőlőfűrtéket,

Buzatermésünk.

Az őszi buza aratása, amennyiben az időjárás a munkálatokat nem akadályozta, júli hónap első harmadában már teljes folyamatban volt az ország sík földjén és általában az Alföldön megkezdődött az aratás, a Duna jobb és itt-ott a Duna balbártján s végül a keleti részeken is. A termés ország-szerte nagyon különböző; a jó eredmények váltakoznak a közép és gyenge es itt-ott a rossz eredmé-

Megörörszágvetések is előfordulnak különböző mény i

sőt hűtőnkremnak. Mi nére na mennyis fizet.

A tetemes buza cs hogy a időjárás allja, h okoz az A becsülve termés őt méter az ő-sze liú méte levez te teljes be mely ese egy men megfogja tudvalev mázsát.

A átlagos t szonyitva az 7 m kilátas: Baranya Torna, V nok, Pes és Teme alul 6— Hont, Ne Za, Ba Zemplén, Beszterc nyad, Ki ben és T

Szóló
Eze részből borászat kialakítás mutat be Kiv meghono mivelesi tozatossá Szegedi

Mu példanya uj, vagy nyerheü tusat sze A r jövője va okszerű fizetik m gyel- és szágbi szőlőszü venökké meny n a szegedi

A s ideje aug arról mé nek ideje szőlőkiall batott, h aldozat n

pedig 20 beküldése elromolva

Beje rászati c kell ford

Mertörténik az idén is akárhányszor helyen az országban, hogy az eredetileg jónak tartott vetésekben csalódnak a gazdák és viszont az is előfordul, hogy a kevésbé jó reményekre jogosító vetések kielégítően öntenek. A mely különböző a termés mennyiségileg, csaknem ugyanolyan mértékben eltérő a minőségi eredmény is.

Bőven található szorot, aprószemű buza sőt hűtés és rozsdá következtében teljesen tönkrement, összeszorult magvak is előfordulnak. Mindezen kedvezőtlen körülmények ellenére nagy átlagban az őszi buza minősége s mennyiségre nézve többnyire mégis közepesen fizet.

A sok eső ugyan már a keresztekben is tetemes károkat okoz, — néhol ugyanis a buza csirázik — mindazonáltal remélni lehet, hogy a legutóbbi napokban beállott szárazabb időjárás a további hasznosító károknak utját állja, h bár újabb ismét a rekkenő hőség okoz aggodalmat.

A bevetett terület 5,515,900 kat. holdra becslve s figyelembe véve, hogy az országos termés átlag ez idő szerint is megközelelti a öt métermázsát: általában remélni lehet, hogy az őszi buza termés eredménye 36—37 millió métermázs között fog ingadozni, feltételezve természetesen, hogy a buza az aratás teljes befejeztéig többé károsodni nem fog, mely esetben remélhető, hogy az ideji termés mennyiségileg, mint minőségileg valamivel megfogja haladni a múlt évi eredményt, mely tudvalevőleg megközelítette a 35 millió métermázsát.

A kat. holdanként remélhető országos átlagos termés hozamhoz a hét mázsához viszonyítva aránylag legkedvezőbb termésre az az 7 mázsás és azon felüli eredményre van kilátás: Bars, Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Komárom, Moson, Sopron, Torna, Veszprém, Hevés, Jász-Nagy-Kun-Szoi, Pest, Borsod, Gömör, Békés, Hajdu, Arad és Temes vármegyékben. Hét métermázsán alul 6—7 métermázs közötti termés remélnek; Hont, Nógrád, Trencsén, Győr, Somogy, Vas, Zala, Bacs-Bodrog, Abauj-Torna, Bereg, Ung, Zemplén, Torontál, Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Beszterce, Naszód, Brassó, Bék-Fogarás, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs Maros, Torda, Székely és Torda-Aranyos vármegyékben.

Szőlő és gyümölcs kiállítás Szegeden.

Ezen kiállítás bár egy helyiségben, két részről fog állani: szőlőkiállítás, melyet a borászati csoportrendezés egyébb gyümölcs kiállításból, a melyet a kertészeti csoport mutat be.

Kívánatos, hogy a magyar országon meghonosodott, szőlőfajok vidék, lekvés és mivelesi mód szerint alaki és minőségbei változatosságukban mind képviselve legyenek a Szegedi kiállításban.

Mutassak be szőlőbirtokosaink ritkább példányait cserépszőlők alakjában, mert egy új, vagy kevésbé ismert fajról, csak úgy nyerhetünk tiszta képet, ha a tőke egész habitusát szemlélhetjük.

A magyar csemegezőlő kivitelnek óriási jövője van. — Külföldön a jól megválogatott, okoszerűen kezelt, csomagolt asztali szőlőt jól fizetik meg. És a külföld főleg Német, Lengyel- és Oroszország mely a távoli Olaszországból jórészt Sziciliából fedezi csemegezőlő-szükségletét, bizonyára hamar állandó vevőnké lesz, ha tudja, hogy honnan, mit és mennyi mennyiségben szerezhet be. Erre való a szegedi szőlőkiállítás.

A szőlő- és gyümölcs kiállítás bejelentési ideje augusztus elsején jár le. Tehát senki arról még el nem késett. A szőlő beküldésének ideje augusztus hó utolsó háromnapja. A szőlőkiállításra való részvétel oly olcsóra szabott, hogy azon mindenki nagyobb anyagi áldozat nélkül vehet részt.

Részvételi díj 50 krajczár, fajoként pedig 20 kr. Minden fajtából legább 4—5 fűrt beküldését kerjük, hogy ha egyik vagy másik elromolva az pótolható legyen.

Bejelentési iverk miatt Drucker Jenő borászati csoportbiztoshoz (Budapest Köztelek) kell fordulni.

A kertészeti és gyümölcskiállítás ezintén nagyobb arányokat fog ölteni, mint eleve tervezetett, külön csarnokot kapnak: a friss gyümölcs, a konzervek és pálinkafélék s a virág kőtszet.

Bejelentéseket a kiállítási iroda aug. 1. fogad el.

Buday Barna csoport biztos (Budapest-Köztelek) készséggel szolgál részletes felvilágosítással és bejelentő iverkkel az érdeklődőknek.

Budapesti gabonatözsde

Július 19. Készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buzza	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági ó	76	9.20	9.30	80	09.80	09.90
"	77	9.35	09.40	81	09.90	00.00
"	78	09.40	09.45	82	—	—
Tiszavidéki ó	79	09.45	09.55	—	09.80	9.85
"	76	9.20	9.30	80	—	0.00
"	77	9.35	9.50	81	00.00	— 00
Pestvidéki ó	78	09.45	09.70	82	09.65	09.75
"	79	09.60	09.80	—	—	— 00
"	79	9.75	9.75	80	—	—
Fehérmegyei ó	78	9.30	9.40	81	09.70	09.80
"	78	9.45	9.45	82	—	—
"	79	09.05	09.70	—	—	—
Bácskai ó	76	9.15	09.20	80	—	—
"	77	9.20	9.35	81	00.00	00.00
"	78	9.30	09.45	82	00.00	00.00
Észak mag	79	9.35	—	—	—	—
"	78	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogramm
Közs elsőrendű új	70—72	7.05 7.30
" másodrendű "	—	6.90 7.10
Árpa takarmánynak "	60—62	6.15 6.35
" égetni való "	62—64	5.90 6.10
" serfőzdei "	64—66	6.50 7.00
Zab — — — új	39—41	5.70 6. —
Tengeri bánsági — új	—	4.50 4.60
" más nemű "	—	5. — 5.25
Repce bánsági	—	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiac. Július 19. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgron felüli 40—40¹/₂ kr. Közép (páronként 300—340 klg. súlyban 42—42¹/₂ kr. Fiala, nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 42¹/₂—43 krig. Fiala közép (páronként 251—320 klg.) 43¹/₂—44 krig. Fiala könnyű páronként 250 klg-ig terjedő súlyba. 44—45 kr. Szerbiai: nehéz (páronként 260 klg-ig felüli súlyában) 44—44¹/₂ krajczárig közép

páronként 240—260 kilogramm súlyban) 43¹/₂—44 krajczárig. Könnyű (páronként 240 klg-ig terjedő súlyban) 44—45 krajczárig

Sertés létszám: 1899. évi Július 19-án — volt készlet 42,317 darab, 1899. július hónap 19-én felhajtott 41 drb, 1899. július hónap 19-ik napján elszállított 425 drb, 1899. július hó 19-ik napjára maradt készlet, ben 42,328 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata kellemebb.

Szerkesztői üzenetek.

M. B. Irén. A tárczácskat köszönettel vettük, s mai számunkba hozzuk is. Szerelnők, ha gyakrabban keresne fel bennünket soraival.

F. R. (Tatrafüred.) A lapra nézve már intezkedtünk. A levél nagy hatást csinált. — Figyelmedbe ajánljuk tegnapi levelünket, a melyben rólad is van szó. A krokekről s ezebekekről ne fejedkezz el. Üdv!

A. L. (Ermindszent.) Nem jöhetnél be vagy két napra. Jöjj be, ha lehetséges.

Poéta. Nem, valóban ilyen rossz verset nem olvastunk még. Nyugodtan felbe hagyhatja, nincs önnek semmi tehetsége.

V. S. (Helyben.) Önnel azemben is meg kell örizzünk Koppi ur inkognitóját.

Piacz-utca 7. sz. a.

(Vecsey Zoltán ház)

egy nagyobb bolt, pincze és raktár olcsón,

azonnal kiadó.

Ugyanott bolti berendezés eladó.

Dr. VARGA LAJOS

ügyvéd

Piacz-utca 44.

Ügyes képviselők

aether. olajok, essenciák, rum, cognac és borok eladására magas jutalék, rövid próba idő után fix fizetés mellett fr Werich, Prossnitz (Mähren) czégnél felvétetnek.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50,000 korona

értékben

és több, kis-bb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100,000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kívántra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja **Budapest**en: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénrtársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy **Szegeden**: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénztézetek a nyerő kívánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt

egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becsereelni.

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank és váltóüzletekben, az összes dohánytözsdekben egyéb elárúró helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,

Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.